

דוד נמלט מחנית שאול

<u>יח:י-יא</u>	<u>יט:ט-י</u>
<p>(י) וַיְהִי מִמְּחֶרֶת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱ-לֹהִים רָעָה אֶל שְׂאוּל וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְדָוִד מִנְּגֵן בְּיָדוֹ כַּיּוֹם בְּיוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד שְׂאוּל: (יא) וַיִּטֵּל שְׂאוּל אֶת הַחֲנִית וַיֹּאמֶר אֶפְהָ בְּדָוִד וּבְקִיר וַיִּסַּב דָּוִד מִפְּנֵי פַעְמָיִם:</p>	<p>וַתְּהִי רוּחַ ה' רָעָה אֶל שְׂאוּל וְהוּא בְּבֵיתוֹ יוֹשֵׁב וְהַחֲנִיתוֹ בְּיָדוֹ וְדָוִד מִנְּגֵן בְּיָדוֹ. וַיִּבְקֹשׁ שְׂאוּל לְהַכּוֹת בְּחֲנִית בְּדָוִד וּבְקִיר וַיִּפְטֹר מִפְּנֵי שְׂאוּל וַיִּדֹּף אֶת הַחֲנִית בְּקִיר וְדָוִד נָס וַיִּמְלֹט בְּלִילָה הוּא</p>

1. מלבי"ם

השאלות: מה השינוי בין פעם זה ובין הפעם השני שרצה ג"כ להכותו בחנית ובקיר ששם נפטר דוד מפניו ופה ירא שאול מפניו?:
 (יא) ויטל, היה רוצה להכותו כבלתי מתכוין אל דוד רק אל הקיר, וכאילו הכהו בשגגה ויסב דוד - זה היה בהשגחת ה', כי דוד היו עיניו בכנור ולא ראה מה ששאול עושה רק ה' הזמין שסב מפניו בלא כוונה. ובזה ראה שאול בחוש, כי השגחה פרטית דבוקה עם דוד, ולכן:

2. במדבר כ"ב, ג

וַיִּגַּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מְאֹד כִּי רַב הוּא וַיִּקְצֹץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל

3. במדבר כז, טו-כא

(טו) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל יִקְוֹק לֵאמֹר: (טז) יִקְוֹק אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל בֶּשָׂר אִישׁ עַל הַעֲדָה: (יז) אֲשֶׁר יֵצֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לְפָנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יִבְיֵאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יִקְוֹק כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רָעָה: (יח) וַיֹּאמֶר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסִמְכֶת אֶת יָדְךָ עָלָיו: (יט) וְהֶעֱמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֲלֻעָזָר הַכֹּהֵן וּלְפָנֵי כָל הַעֲדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעִינֵיהֶם: (כ) וְנִתְּתָה מֵהוֹדֶךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (כא) וּלְפָנֵי אֲלֻעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֵד וְשָׂאֵל לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לְפָנֵי יִקְוֹק עַל פִּיו יֵצֵאוּ וְעַל פִּיו יָבֵאוּ הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ וְכָל הַעֲדָה:

4. דברים לא, ב-ד

(ב) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בֶּן מֵאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם לֹא אוֹכֵל עוֹד לֶצֶאֱת וּלְבֹאֵי וַיִּקְוֹק אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: (ג) יִקְוֹק אֱלֹהֵיךָ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא יִשְׁמֵד אֶת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וַיִּרְשָׁתֶם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דָּבַר יִקְוֹק:

5. יהושע יד, יא-יב

(יא) עוֹדְנֵי הַיּוֹם חָזַק כַּאֲשֶׁר בְּיוֹם שְׁלַח אוֹתֵי מֹשֶׁה כְּכַחֵי אֲזוֹ וּכְכַחֵי עֲתָה לְמַלְחָמָה וּלְצִאֵת וּלְבֹאֵי: (יב) וְעֲתָה תִּנְהַל לִי אֶת הַהָר הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבַר יִקְוֹק בְּיוֹם הַהוּא כִּי אֲתָה שָׁמַעְתָּ בְּיוֹם הַהוּא כִּי עֲנִקִים שָׁם וְעָרִים גְּדֹלוֹת בְּצָרוֹת אוֹלֵי יִקְוֹק אוֹתֵי וְהוֹרְשָׁתֶם כַּאֲשֶׁר דָּבַר יִקְוֹק:

a. כתר יונתן במדבר שם

(יז) אשר יהיה יוצא לפניו למערכי מלחמה ואשר היה בא לפניו מן מערכי מלחמה ...

b. ר' אברהם אבן עזרא – במ' כז:יז

(יז) אשר יצא לפניו - במלחמה. ואשר יוציאם - ע"י אחר:

c. רש"י במדבר שם

(יז) אשר יצא לפניו - לא כדרך מלכי האומות שיושבים בבתיים ומשלחין את חיילותיהם למלחמה, אלא כמו שעשיתי אני שנלחמתי בסיחון ועוג, שנאמר (במדבר כא, לד) אל תירא אותו. וכדרך שעשה יהושע, שנאמר (יהושע ה, יג) וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה וגו'. וכן בדוד הוא אומר (ש"א יח, טז) כי הוא יוצא ובא לפניו, יוצא בראש ונכנס בראש:

6. תהלים קכא, א-ח

(א) שִׁיר לְמַעֲלוֹת אֲשָׁא עֲיִנֵי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֲזָרִי: (ב) עֲזָרִי מֵעַם יִקְוֹק עֲשֵׂה שְׁמִים וְאָרֶץ: (ג) אֵל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ אֵל יְנוּם שְׁמֶרְךָ: (ד) הִנֵּה לֹא יְנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: (ה) יִקְוֹק שְׁמֶרְךָ יִקְוֹק צִלְּךָ עַל יָד יְמִינֶךָ: (ו) יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכְפֶּה וְיָרַח בְּלִילָה: (ז) יִקְוֹק יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע יִשְׁמַר אֶת נַפְשֶׁךָ: (ח) יִקְוֹק יִשְׁמַר צִאֲתֶךָ וּבּוֹאֶךָ מֵעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

d. אבן עזרא תהלים פרק קכא פסוק ח

(ח) ה' ישמר צאתך - בצאתך למלחמה גם בבואך כדרך הבאה והיוצאת:

7. תרגום יונתן

וַאֲמַר שְׂאוּל לְדָוִד בְּחֲדָא מִתְּרִין תִּתְחַתֵּן בִּי יוֹמָא דִּין:

8. רש"י

(כא) בשתיים תתחתן בי - שתי בנות יש לי באחת מהן תתחתן בי וכן תרגם יונתן בחדא מתרין, כיוצא בו שלש אנכי נוטל עליך (שמואל ב' כ"ד י"ב) אחת משלש כמו שמפורש שם בחר לך אחת מהם: